

Ազգային

ՄԱՅԻՍ 5 - 15 2014 թ. Թիվ 11 (2033)

ՏԱՄԻՈՐՅԱ ՁԵՐՁ. ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒՄԸ Է 1951 Թ. ԳԻՆԸ 120 ԴՐԱՄ

«ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ»

... Գործադիրն իր որոշմամբ ՀՀ պետքըլւծ է Ներառյալ «Անապահացման դեմ պայքարի մասին» կոնվենցիայի 10-ամյա ռազմավարական, ազգային կենսաբազմազանության ռազմավարության և գործողությունների և հանգարդյունաբերության ոլորտի բնապահպանական ու սոցիալական դրամաշնորհային ծրագրերը, որոնց վերաբերյալ համապատասխան համաձայնագրեր են ստորագրվել Համաշխարհային բանկի և Յայաստանի Հանրապետության միջև:

... Գործադիրը նախ՝ հավանություն է տվել «Բուսասանի բարիայի մասին» օրենքի նախագծին, որը կարգավորում է ՀՀ պետական կառավարման լիազորված մարմնի և ՀՀ դատաժողության գործունեությունը բուսասանի բարիայի ոլորտում, ամրագրում պարփառի բուսասանի բարական պահանջները:

... Նիստում հավանություն է ստացել «Անանաբուժության մասին»օրենքի նախագիծը, որով կարգավորվելու են երկրում անանաբուժության ոլորտի իրականացման ու կառավարման առնչվող հարաբերությունները:

... Գործադիրը հավանության է արժանացրել «Սննդապթերքի անվտանգության մասին» օրինագիծը, մեկ այլ հարակից օրենքում փոփոխություն և լուազում կատարելու նախահծում:

Q55

ԳՅՈՒՂԱՅԻ ԽՆԿՐԻՄԵՐԻ ԱԿԱՆՉԱԼՈՒՐ

Կարչապետ Յովիկ Աբրահամյանը, ՀՅ գյուղակն-փեսության նախարար Սերգո Կարապետյանի ուղեկցությամբ, այցելել է Արարագի մարզի Վերին Արփաշապ և Նորաշեն համայնքներ: Կառավարության ղեկավարը հանդիպել է համայնքների գյուղացիական վիճակությունների ներկայացուցիչներին, ծանոթացել Նրանց հուզող խնդիրներին և պատասխանել հետաքրքրող հարցերին:

Դիմելով գյուղացիներին՝ վարչապետը նշել է, որ ոլորդը զարգացնելու համար կառավարությունը գյուղատնտեսությունը սահմանել է գերակա ուղղություն: «Մենք գյուղացու կողքին ենք կանգնելու հսկակ ծրագրերով և գործով: Կառավարության անդամների մեծ մասը լինելու է գյուղերում, մարզերում, փորձելու է 2 փակել գյուղացիների հետ, հասկանալու՝ ինչպիսի խնդիրներ կան», - նշել է Յովիկ Աբրահամյանը:

Կարչապեփի խոսքով՝ կառավարության գործելատոք «խոսպում և իրականացում» սկզբունքի ներքո է լինելու: Կառավարության ղեկավարը նշել է, որ գյուղացին ևս պետք է ընդունի, որ առկա խնդիրների լուծման համար ժամանակ և ֆինանսական ռեսուրսներ են անհրաժեշտ: «Միաժամանակ, յուրաքանչյուր համայնք պետք է իմանա, թե հսկակ ժամանակացույցով երբ է իրականացվելու դվյալ ծրագիրը: Ամեն ինչ անելու ենք, որպեսզի ֆինանսական ռեսուրսներ հայթայթենք՝ խնդիրներին լուծումներ դալու համար»: Նշել է վարչապեփը:

Անդրադառնալով ցրտահարության պարբառած վսասներին՝ Վարչապետն ընդգծել է, որ կառավարությունն ամբողջությամբ փոխհափուցելու է ցրտահարությունից փուժած գյուղացիական տնտեսությունների հողի հարկը, կիսով չափ՝ ոռոգման ջրի Վարձը, իրականացվում են նաև Վարկերի փոկուսադրույթների մարման ժամկետների երկարաձգման աշխատանքներ, պարարփանյութի, դիզվառելիքի և սերմառուի սոււստիումնակ ծովառեր:

Խոսելով կառավարության առաջիկա ծրագրով:

Խոսելով կառավարության առաջիկա ծրագրեթից՝ Վարչապետը նշել է, որ դրանք ուղղվելու են մարզերում կոռագիտական երի, ենթակառուցվածքների զարգացմանը: Քննարկվելու է գյուղացիներին երկար ժամկետով և ցածր փոկուսադրույթներով Վարկերի փրամադրման ուղղությամբ ծրագրերի իրականացման հարցը:

• 100% GENUINE

ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ՀԱՅՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏՎԱՐԵՐԵՐԸ

ՀՅ գյուղաբնակեսության նախարարի մով կայացել է խորհրդակցություն, որին մասնակցում էին նաև ՀՅ փարածքային կառավարման նախարարության ջրային գննիքային պետական կոմիտեի նախագահ Անդրանիկ Անդրեասյանը, «Հայջրնախագիծ» ինսպիրուուրի վնօրեն, Հանրային խորհրդի գյուղագնդեսության և բնապահպանության հարցերի հանձնաժողովի նախագահ Յուրի Զավադյանը, ՀՅ բնապահպանության նախարարի Գեղակալ Միմոն Պապյանը, Արմավիրի, Արագածոտնի և Արարատի մարզպետարանների գյուղաբնակչության պետերն ու ԳԱՄԿ-երի վնօրենները, գյուղագնդեսության և ջրային գննիքային ոլորտների լավագույն մասնագետներ:

ՀՅ գյուղապնդեսության Նախարար Սերգո Կարապետյանը ԱԵԲԿաների հետ քննարկել է սակավաջրության հնարավոր հետևանքները մեղմելու և համակարգված գործողություններ իրականացնելու հարցեր։ Նշվել է, որ, հաշվի առնելով աննպաստ եղանակային պայմաններն ու ջրամբարներում կուրակված ջրի աննախադեպ նվազ պաշարները, ինչպես նաև ոչ պակաս անհանգստացնող օդերևութաբանական կանխադեպ սերության աճից լրացուցիչ ջրառ սահմաննելն Արարադյան հարթավայրի սփորգելույա ավագանի սակավաջրության խնդրին լուծում փայլու միակ ալյունտրանքն է։

ԽՈՐՀՈՎԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԽՈՏԵԼՈՒ

Այսպիսին էր Վերանշանակումից հետո աշխաղանքային առաջին խորհրդակցությունն անցկացնող ՀՅ գյուղավանդնետության Նախարար Սերգո Կարապետյանի գլխավոր պահանջը համակարգի պարասիմանակուներից՝ Խաչակրան։ Այս կարասակարգության համար առանձնահերթանք՝ ուղարկած է նրա Մշնդուրակի ձևակերպման հետ։

Կապակած նոր կառավարության կազմով պայմանագրված, դատիսական նոր մթնոլորդի ժևավրյան հետ:
Անդրադառնալով անցած փարիներին միասնական թիմի ստեղծման ուղղությամբ կափարվածին՝ նախարարը նշեց, որ նոր պայմաններում այդ աշխատանքները պետք է շարունակվեն: Դամակարգի ողջ ներուժը, հնարավորություններն ու կարողությունները պետք է նպագրակառողվեն առաջին հերթին թիրախային այնպիսի հիմնախնդիրների լուծմանը, ինչպիսիք են՝ դատիսական աճի պարփակիր ապահովումը, նախարարության կարճաժամկետ և երկարաժամկետ ծրագրերը: Դրանք, առաջին հերթին, պետք է հիմնավորվեն գյուղացու սպասելիքներով, լինեն խիստ իրադեսական և նպագրակային, նախաձեռնողականության խթանում աշխատանքային բոլոր օրականերում, աշխատանքային և կարգապահողական կարգապահության, աշխատանքի

ՀԱՐԱԴՐՈՒՅ

«ՄԵԿ ՏՐԱԾԱԿՐՅԱՆ. ՄԵԿ ԱՌՋՎԵԼՑՅՈՒՆ»

Օրեւո Ծաղկածորում կայացել է ՀՅ գյուղակնիքնեսության նախարարության «Ազրոբիզնեսի և գյուղի զարգացման կենտրոն» հիմնադրամի և Ազստրիական զարգացման գործակալության համագործակցությամբ կայանալիքավաճած՝ «ՄԵՆ լրաբանական մեջ առողջություն» լրաբանականնախնի համաժողովը»:

Կազմակերպած «ՍԵԿ Վարածաշրջան, ԱԵԿ Առողջություն» Վարածաշրջանային համաժողովը:
Համաժողովի աշխատանքներին մասնակցել են Վարբեր Երկներից հրավիրված մասնագետներ, փորձագետներ՝ ԱՄՆ Գյուղեպարտամենտից, Ավստրիական զարգացման գործակալությունից, ինչպես նաև՝ Վրա-
ստական պատմաբանության աշխատանքներին մասնակցություն ունեցող անդամներ։

Գանձի գյուղապետության փոխնախարար Իւյա Կվիդաշվիլիի գլխավորած պատվիրակությունը:

Համաժողովի նպատակն է՝ սերդ կապեր հասդարել Հայաստանի և Վրաստանի գյուղագիտության նախարարությունների միջև, երկու երկրների սահմանամերձ գարածքներում անսանպահության վարման

ԱԳՐՈՏԵԽՆԻԿԱ

ԽԱՂՈՂԻ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԱԱՆ ԵՎ ՄՇԱԿՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՍԱԾԻՐ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐ

Վնասված, ուժեղ ցրտահարված, կարլոտահարված այգիներում, որտեղ խաղողի վերգետնյա հատվածի մեջ զանգվածով կորուստ ենք ունեցել, պետք է սորոգել, ձևավորել վազը, կատարել լիարժեք պարարտացում: Անհրաժեշտ է հատուկ ուշադրություն դարձնել նաև բույսերի պաշտպանության աշխատանքներին. հարցերի խումբ, որոնց անդամանություն ենք այս հարզագործությունը ընթացքում: Զրուցակից խաղողապտղագինեգործության գիտական կենտրոնի առաջատար գիտաշխատող, հարաբետության վաստակավոր ագրոնոմ Դերենիկ Սաֆարյանն է:

- Պր. Սաֆարյան, ինչպիսի՞ ազդեցություն կարող է ունենալ պարարտացումը խաղողի վնասված վազի արագ վերականգնման վրա:

- Նախ կուգենայի անդրադառնաւ միակողմանի պարարտացմանը, երբ օգտագործվում է միայն ազոտական պարարտանյութ, այսուհետև՝ պարարտացման համարի միջոցառումներին: Միայն ազոտական պարարտանյութի օգտագործման դեպքում, եթե նույնիսկ բույսը փարթամ է աճում, ավելանում է բերքի քանակը, սակայն վերջինիս որակական ցուցանիշները ցածր են լինում: Ավելին, միակողմանի պարարտանյութով սնուցված տարածքներում բույսերը ցածր դիմադրողականություն են ունենում վնասառումների և հիվանդությունների նկատմամբ, և ավելի ցածր դիմադրողականություն՝ ծմբան կամ գարնանային ցրտերի հանդեպ: Բացի այդ, միայն ազոտական պարարտանյութով սնուցված խաղողները երկար չեն պահպանվում, շուտ են փոփոխ, գինի պատրաստելիս՝ գինու պարզեցումը դժվարությամբ է կատարվում: Ամոնիակային սելիտրան պարունակում է նիտրատային խումբ, որը շատ վնասակար է նույնիսկ մարդկանց և կենդանական աշխարհի համար (կարող են քաղցկեղային հիվանդությունների պատճառ հանդիսանալ բացասական ազդեցություն ունենալ մարդու երկարակեցության, նույնիսկ կանաց վերարտադրողական ունակությունների վրա և այլն): Միակողմանի պարարտացումը զգակի վնաս է հասցել վերջին 20 տարիներին: Ուրախալի է, որ ՀՀ գյուղատնտեսության նախարարությունը ծեռարկել է նաև ֆուֆորական և կալիումական պարարտանյութերի ներկրումը և, իհարկե, համատեղ օգտագործումը ազոտական պարարտանյութի հետ (ազոտական պարարտանյութը հարկավոր է տալ, ազդող լյութի հաշվով, 1 հա-ին՝ 30-40 տոննա՝ 3-4 տարվա հաշվով): Այն պարունակում է բույր սննդարար տարրերը և լիարժեք պարարտացում է ապահովում: Թե գոմադը, և թե հանքային պարարտանյութերը, որքան հնարավոր է, պետք է խորը մոցնել հող (25-30 սմ), մոտեցնել արմատների տարածման գոտուն, որպեսզի վազը շուտ օգտվի սննդանյութերից: Գոմադը, որպես օրգանական պարարտանյութ օգտագործելու դեպքում, պետք է հնեցնել, առնվազն, 1-2 տարի: Որպեսզի այն լուծելի դառնա, պետք է հանքայնանա, փոխ, այդ դեպքում այն ավելի մատչելի է դառնում, ծեռը է բերում հանքային տարրերը փոխանցելու լիարժեք ունակություն: Դնեցման նպատակով գոմադը պետք է կուտակել կամ տեղափոխել հատուկ հորի մեջ, այսուհետև՝ ծածկել հողաշերտով:

Բաց թողնելու դեպքում, արևի ճառագայթների ներքո, ազոտական լյութերն արագորեն քայլավում և ցնդում են: Որպես օրգանական պարարտանյութ՝ կարելի է օգտագործել նաև թռչնադը՝ ինչպես չոր, այսպես էլ՝ լուծոյթի ձևով: Այն, մեկ շաբաթ խմորվելուց հետո, պետք է նոսրացնել 10 անգամ, այսուհետև տալ բույսերին, քանի որ դրա մեջ սննդարար լյութերի պարունակությունը բավականին բարձր է և կարող է բույսի մոտ այրվածքներ առաջանալ:

- Իսկ ի՞նչ ժամկետներում պետք է կատարել պարարտացման աշխատանքները:

- Պարարտացումը գարնանը պետք է կատարել ետից, իսկ լարային համակարգի այգիներում՝ չոր կապն ավարտելուց հետո՝ 25-30 սմ խորությամբ, ակոսային եղանակով: Պարարտացումից հետո հարկավոր է որքան հնարավոր է այգին շուտ ջրել: Պարարտացման արդյունքում, ծաղկման ժամանակ, նվազում է ծաղկաթափը, կանխվում պտղաթափումը, և կարող են գոյանալ լիարժեք, խոշոր, սորտին յուրահատուկ պտղություն: Օգոստոսայան սնուցման ժամանակ հոդին տալիս ենք միայն ֆուֆորական և կալիումական պարարտանյութերը բարձրացմանը, ցրտահարված և կարկտահարված այգիների արագ վերականգնմանը:

- Իսկ ի՞նչ ժամկետներում պետք է կատարել պարարտացման աշխատանքները:

- Պարարտացումը գարնանը պետք է կատարել ետից, իսկ լարային համակարգի այգիներում՝ չոր կապն ավարտելուց հետո՝ 25-30 սմ խորությամբ, ակոսային եղանակով: Պարարտացումից հետո հարկավոր է որքան հնարավոր է այգին շուտ ջրել: Պարարտացման արդյունքում, ծաղկման ժամանակ, նվազում է ծաղկաթափը, կանխվում պտղաթափումը, և կարող են գոյանալ լիարժեք, խոշոր, սորտին յուրահատուկ պտղություն: Ֆուֆորական պարարտանյութով 1 հա-ին՝ ազդող լյութի հաշվով, 40-50 կգ և կալիումական պարարտանյութով, 1 հա-ին՝ 35-40 կգ: Սա լրացնեցի աշակեցություն է վազի դիմադրողականությունը, որակական հատկանիշները բարձրացնելու համար: Այս միաժամանակ նպաստում է սաղմանային ծաղկաբույրի լավ զարգացմանը և ճուղավորմանը: Այս առումով, ֆուֆորի և կալիումի դերը շատ մեծ է:

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺՈՒԹՅՈՒՆ

ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ
ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆԸ
ԿԵՆՍԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ
ԿԱՐԵՎՈՐ ՊԱՅՄԱՆ

Աշխարհի բոլոր պետությունների համար համընդհանուր խնդիր է կենդանիների վարակիչ, այդ թվում՝ կենդանիների և մարդու համար ընդհանուր հիվանդությունների դեմ պայքարի կազմակերպումը: Հանրապետությունում, անասնահամաճարակային կայուն իրավիճակ ստեղծելու և պահպանելու նպատակով, յուրաքանչյուր տարի իրականացվում է կենդանիների մի շարք հիվանդությունների կանխարգելման ուղղությամբ: Կենդանիների պատվաստման և ախտորոշիչ հետազոտությունների ընթացքի, խոշոր եղթերավոր կենդանիների համարակալման, հաշվառման և գրանցման ծրագրի և ոլորտին առնչվող այլ հարցերի մասին է մեր հարցագրույցը «Անասնաբուժական սիտարիայի, սննդամբերի անվտանգության և բուսասանիտարիայի ոլորտի ծառայությունների կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպության փոխտնօրեն թաթու Ստեփանյանի հետ:

- Պարուն Ստեփանյան, տնտեսության կայուն զարգացման գործում մեծ նշանակություն ունի անասնաբուժության ոլորտը: Ենելով տարածաշրջանում կենդանիների վարակիչ հիվանդությունների համարակային իրավիճակից, ո՞ր հիվանդությունների նկատմամբ են իրականացվում կանխարգելման միջոցառումները:

- Դեկավարվելով «Անասնաբուժության մասին» ՀՀ օրենքով՝ հանրապետությունում անասնահամաճարակային կայուն իրավիճակ ստեղծելու և պահպանելու նպատակով, յուրաքանչյուր տարի, պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ, իրականացվում են հականասահամաճարակային միջոցառումներ՝ խոշոր և մանր եղթերավոր կենդանիների բրուցելով, տուբերկուլոզ հիվանդությունների ախտորոշման, խոշոր և մանր եղթերավոր կենդանիների դարադ, տավարի պաստերելով, խշխան պալար, մանր եղթերավոր կենդանիների բրադությունը: Դնեցման նպատակով գոմադը պետք է կուտակել կամ տեղափոխել հատուկ հորի մեջ, այսուհետև՝ ծածկել հողաշերտով:

- Դեկավարվելով «Անասնաբուժության մասին» ՀՀ օրենքով՝ հանրապետությունում անասնահամաճարակային կայուն իրավիճակ ստեղծելու և պահպանելու նպատակով, յուրաքանչյուր տարի, պետական բյուջեի ֆինանսավորմամբ, իրականացվելու է շուրջ 10 մլն միջոցառում: Այդ նպատակով անասնաբուժությունների կանքել են 640 պայմանագրեր:

- Ինչ արյունքներ են ակնկալվում ծրագրի իրականացումից:

- Ակնկալում ենք պատվաստված և վարակմերժ անասնագլխարանակի, հանրապետությունում կայուն անասնահամաճարակային վիճակի և կենդանական ծագում ունեցող անվտանգ մթերքի և հումքի, ինչպես նաև կենդանիների և մարդու համար ընդհանուր վարակիչ հիվանդությունների վարականագլխարանական ծագուման և գրանցման մեջ առաջարկում կազմակերպությունների դեմ: Այս մոտավորապես մայիսի 20-25 ընկած ժամանակահատվածն է: Ծաղկի վիճակից դուրս գալուց հետո, պատուղները դեռևս պաշտպանված չեն և դարձյալ հարկավոր է պայքարել միլիոնի դեմ: Այս մոտավորապես մայիսի 20-25 ընկած ժամանակահատվածն է: Ծաղկի վիճակից դուրս գալուց հետո, պատուղները դեռևս պաշտպանված չեն և դարձյալ հարկավոր է պայքարել միլիոնի դեմ: Հունիսի 5-10-ն ընկած ժամանակահատվածում դարձյալ պատուղները ստորև նշված է: Ողկուզակերի երկրորդ սերնդի թթությունների դեմ: Ողկուզակերի երկրորդ սերնդի

ԴԱՍԼԵՐԱՅԻ

ԾՐԱԳԻՐ ԳՅՈՒՂԱԲՆԱԿ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐԻ ՀԱՄԱ

ՄԵԼՎԱՐԿԵԼ է «Օրգանական
գյուղավանդեսության՝ որպես
տնտեսության հեռանկարային
ճյուղի զարգացումը՝ գյուղաբնակ
երիտասարդների ներգրավմամբ»
ծրագիրը:

«Նեմոկրատիայի և զարգացման Երիտասարդական ակադեմիա» ՀԿ-ը մայիսի 2-4-ը Կովայքի մարզի Նրազդան քաղաքում անցկացրեց ուսուցողական դասընթաց-քննարկում «Օրգանական գյուղագնդեսության՝ որպես փնտեսության հեռանկարային ճյուղի զարգացումը՝ գյուղաբնակ Երիտասարդների ներգրավմամբ» ծրագրի շրջանակներում: Ծրագրին աջակցում է Յայաստանի Երիտասարդական հիմնադրամը՝ որպես ՀՀ Նախագահի կողմից ընդունված գործընկեր կազմակերպություն:

Ըստ ծրագրի համակարգող Անահիթ Սփեփանյանի՝ գյուղական համայնքների կայուն զարգացումն ու հարաբեկումն առանցքային, ինչպես նաև ռազմավարական նշանակություն ունեն Վնիքեսության զարգացման հարցում:

Գյուղաբնակ երիտասարդների համար կանցկացվեն հանրամաքչելի դասընթացներ: Օրգանական գյուղապնդեսության վերաբերյալ իրականացվող իրազեկման աշխատանքների և գյուղապնդեսության այդ ճյուղի ներկայացման համար, անհրաժեշտ գեղեկապիվության ապահովման արդյունքում, ծրագրի մասնակիցներն ասպիրանտար կամեն հիմնել սեփական այգիները: Արդեն իսկ օրգանական եղանակով փնտեսություններ վարող անհավաների հետ հանդիպումների արդյունքում երիտասարդներն

առօրյայում հսկակ պարկերացում կկազմեն այդ եղանակով վարվող գյուղաքնիեսության արդյունա- վետության մասին:

**ՍԵՄԻՆԱՐԻ ԸՆԹԱցՔՈՄ ՄԱՏՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ԾԱՆՈԹԱ-
ԳԱՆ, թե ինչ է օրգանական գյուղավնդեսությունը
ինչպիսին է իրավիճակը ՀՀ-ում և արդերկում, գյու-
ղավնդեսական մշակաբույսերի մշակության օրգա-
նական եղանակներին, հողի մշակությանը, սածիլ-
ների աճեցմանը (սերմերի որակական ցուցանիշների
սպուզում և նախապատրաստում ցանքի համար,
ընդունակություն, լիարժեքության որոշում), օրգանական
եղանակով ախտահանում, ոչ ավանդական մշակա-
բույսերի ցանք, սածիլում, հողախառնուրդի պատ-
րաստում, ինչպես նաև օրգանական և ավանդական
եղանակով վնասապրուների, հիվանդությունների և
մոլախոփային բուսականության դեմ դարվող պայ-
քարին։ Ծրագրի դեկավարը նշեց, որ ծրագրի ինսդիր-**

Ների շրջանում, օրգանական գյուղապնդեսության գաղափարախոսության և արդիականության վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացումը, ՀՀ-ում օրգանական գյուղապնդեսության՝ որպես վնասի սուլթյան առանցքային ճյուղերից մեկի՝ առկա իրավիճակի և հեռանկարների ուսումնաժողովությունը, օրգանական գյուղապնդեսություն հիմնած և մթերք արդարող կայացած հայրենական ընկերություն-Ների վնասությունների անդրադարձ-Ներկայացումը, գյուղական համայնքներում գեղեկարգվության և իրազեկման միջոցով, օրգանական գյուղապնդեսության ոլորտում նոր ձևավորվող վնասություն-Ների կայացումն ու զարգացումը, ինչպես նաև՝ գյուղական համայնքներում օրգանական գյուղապնդեսության մշակույթի ձևավորմանը նպաստելը: Ըստ Ա. Սպեհանյանի, դասընթացի ավարտից հետո ակնկալում են, որ գյուղաբնակ երիտասարդների շրջանում օրգանական գյուղապնդեսության վնասական արժեհամակարգ կձևավորվի, օրգանական եղանակով հողաբարածքներ կմշակվեն, ավանդական գյուղապնդեսության համեմատ կապահովվի շահավետ եկամուտ, նաև կարեղծվեն **ՓՄՁ** և նոր աշխատաբեղեր:

«Կանաչ արահետ» ՀԿ-ի խորհրդագույն-դասընթացավար Սփելլա Սարուխանյանը մասնակիցներին ծանոթացրեց օրգանական գյուղագինդեսության, օրգանական մշերքների շուկայի ձևավորմանը, ոչ ավանդական մշակաբույսերի վերաբերյալ դեղեկություններին, առանձնահավկություններին և նշանակությանը. Ներկայացրեց հաջողության պատմությունը՝ «Կանաչ արահետի» անցած ուղղու վերաբերյալ։ Դասընթացն ավարտվեց Կոփայքի մարզի Մեղրաձոր գյուղ այցով. Ներկաները մասնակցեցին կարգոֆիլի լուսնական, ինչպես նաև ծանոթացան մեղվապահության աշխատանքներին։

Եհանա Շահնշագառյան

ԱՆԱՍՆԱԲՈՒԺՈՒԹՅՈՒՆ

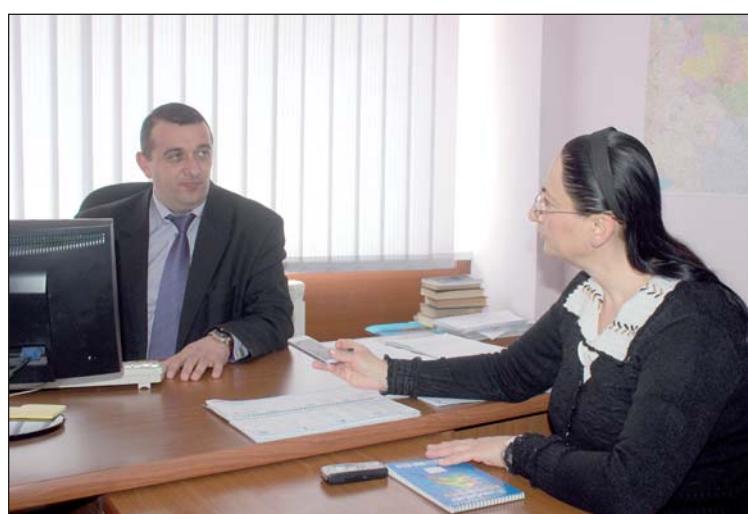
ԿԵՆԴԱՆԻՆԵՐԻ ԱՌՈՂՋՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԵՆՍԱՎԱԿՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԵՎՈՐ ՊԱՅՄԱՆ

- Ծրագրի նպատակն առկա գլխաքանակի, դրանց սեռի, ցեղի և գոտովելու վայրի, տեղաշարժի մասին հավաստի տեղեկությունների ստացումն ու անասնաբուժական արտադրանքի ծավալների կանխատեսումն է, վաճառքող մսի և մսամթերքի նկատմամբ սպառողների կստահության բարձրացումը, պետական պատվերի շրջանակներում հակահամաճարակային միջոցառումների լիարժեք իրականացումն ու հիվանդությունների կանխարգելմանն ու անասնաբուժական վերահսկման նպաստելը: Բացի այդ, այս հնարավորություն կտա վերահսկել անասնաբուժական մթերքի որակի փորձաքննությունը և երկիր ներսում կենդանիների տեղաշարժը:

- Իսկ ի՞նչ ծրագրեր կան հեռանկարում:

- Ներկայում խմբագրվում է և առաջիկայում ՀՀ կառավարությանը կներկայացվի «Անսանթության մասին» ՀՀ օրենքը, ինչպես նաև տարբեր հիվանդությունների նկատմամբ պայքարի հրահանգները: Աշխատանքներ են տարվում ոլորտի մասնագետների կարգավիճակի, տնտեսական, տեխնիկական հնարավորությունների բարելավման, ինչպես նաև կարողությունների հզորացման ուղղությամբ:

Անասնաբուժությունը երկրի կենսաանվտանգության ամենակարևոր բաղկացուցիչն է, որը մշտապես պետք է լինի բոլոր շահագրգիռ կազմակերպությունների ուշադրության կենտրոնում: Եթե միայն սիբիրախտի տեսանկյունից դիտարկենք անասնաբուժության կարևորությունը, ապա համաձայն Կովկասի ինստիտուտի տվյալների, վերջին 20 տարիների ընթացքում, թուրքիայի հյուսիսում արձանագրվել է հիվանդության 500 դեպք: Մեր անհանգիստ տարածաշրջանում միշտ էլ առկա է տարբեր ուղղություններով հատուկ վտանգավոր հիվանդությունների ներթափառացման սպառնալիքը: Այդ վտանգների չեզոքացման առաջամարտիկներն անասնաբուժներն են:

ԾՐԱԳԻՐ

ԴՐԱՄԱՆՈՐԴՆԵՐԻ ՀԱՆՁՆԱՆ ՎՐԱՐՈՂՈՒԹՅՈՒՆ

Կանաճորում լիեղի ունեցավ՝ Ծնող, Թեղուկ, Ախթալա և ճոճկան համայնքների ձեռներեցության դասընթացների արդյունքում ընդունված, բիզնես ծրագրերի դրամաշնորհների հանձնման հանդիսավոր արարողություն։ Այն կազմակերպվել էր «Կանանց սոցիալ-ֆինանսական հզորացում Հայաստանում» ծրագրի շրջանակներում, որն իրականացվում է «Հայաստանի երիտասարդ կանանց ասոցիացիայի» (ՀԵԿԱ) կողմից՝ Եվրամիության ֆինանսավորմամբ։

ՀԵԿԱ-ի նախագահ Լիլիթ Ասաբյանը, Ներկայացնելով ծրագիրն ու միջոցառման նպատակը, նշեց. «Ծրագրի շրջանակներում շահառուներին հանձնվող դրամաշնորհները մի կողմից կիրանեն կանաց կարողությունների զարգացումը, մյուս կողմից՝ կապահովեն նրանց վնասական կայունությունը և կնպաստեն համայնքի սոցիալ-տնտեսական զարգացմանը»:

Դիամաշնորհները դրամադրվեցին «Կանանց սոցիալ-փնտեսական հզորացում Հայաստանում» ծրագրի ձեռներեցության դասընթացները հաջողությամբ ավարտած և լավագույն բիզնես ծրագիր Ներկայացրած 8 շահառուի՝ համայնքների զարգացմանը նպաստող՝ «Թոշնապահություն», «Չրի արդադրություն», «Մոմաթերթի արդադրություն», «Չրուշակեղենի արդադրություն», «Գյուղագնդեսական մթերքների վերամշակում» և այլ ծրագրերի հոգածանական համար:

Դրամական համարի միջին գումարը կազմում է 520 000 ՀՀ դրամ:

Միաժամկետ պահանջվությունը կազմում է շշշ 300-110 դրամ։ Սիցոցառմանը ներկա էին՝ լոռու մարզպետ Արթուր Նալբանդյանը, ԵՄ պատվիրակության համագործակցության բաժնի ղեկավարի փեղակալ Խոսե-Մարիա Մեդինա-Նավարրոն, «Կանանց ողիալ-փևքեսական հզորացում Հայաստանում» ծրագրի շահագույն ներք, ինչպես նաև ՏԻՄ-երի, մասնավոր հավաքածի և քաղաքա-իական հասարակության ներկայացուցիչներ։

Խոսե-Մարիա **Սեղման-Նավարրոն** **Չնորհակալություն**
հայրնեց ՀԵԿԱ-ին՝ լավ մշակված ծրագրի ներկայացման և դրա
հաջող իրականացման համար, իսկ Լոռու մարզպետ Արթուր
Նալբանդյանը, ողջունելով ծրագիրը, կարևորեց Վերջինիս դերը
մարդի համարների սոցիալ-տնտեսական զարգացման գործում:

ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ԽՈՂՀՈՒՄԴՆԸ

ՀՈՐԹԵՐԻ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄ ՈՒ ԽՆԱՄՔԸ ԿԱՇԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Հորթերի աճեցումը կյանքի առաջին օրերին և ամիսներին կարևոր նշանակություն ունի դրանց առողջությունը ու անկորուստ պահպանման և բարձր քաշածի ստացման գործում: Ծնվելուց հետո փոքր հասակի հորթերի օրգանիզմը դեռևս ամրապնդված չէ և ավելի խոցելի է զանազան հիվանդությունների նկատմամբ: Ուստի, դրանց նկատմամբ հարկ է ցուցաբերել հոգափար խնամք և կերակրում:

Հորթերին խիժով չափից շատ կերակրել չի կարելի, դա կարող է լուծ առաջացնել:

Կովը խիժ է արտադրում ծնելուց հետո՝ 7-10 օրվա ընթացքում, այնուհետև այն փոխարկվում է կաթի: Խիժով և կաթով հորթերին կերակրում են կաթնածնակով, որն ավելի հիգինիկ է, քան` դույլով կերակրելը: Բացի այդ, կաթնածնակից խիժը կամ կաթը մարսողական համակարգ է լցվում դանդաղ:

Ժաքանակ մանրէներ: Կրծաբորբով հիվանդ կովի խիժով կամ կաթով նույնպես հորթին չի կարելի կերակրել: Կերակրելուց առաջ խիժը կամ կաթը քամում են բամբակայ գլուխով կամ մանրէազերծված մացուր մասույանով: Կաթնածնակները, դույլերն ու մյուս կաթնամաններն օգտագործելուց հետո պետք է ողողել սառը, ապա գոլ ջրով, որից հետո լվանալ սողայի 10%-անոց լուծույթով, այնուհետև՝ եռացրած ջրով:

Ծնվելուց հետո, 4-5 օր անց, հորթերին պետք է փալ (խմեցնել) եռացրած և մինչև 35-37 աստիճան սառեցրած ջրով, կաթով կերակրելուց շուրջ մեկ ժամ հետո: Դա անհրաժեշտ է, քանի որ կաթի մեջ ջուրը գլուխով է սպիրակուցի և այլ նյութերի հետ փոխկապակցված և չի կարող բավարարել հորթի պահանջանքը ջրի նկատմամբ: Իսկ ջուրն ապահովում է սննդանութերի մարսումը և, ընդհանրապես, օրգանիզմի կենսագործունեությունը: Փոքր հասակի հորթի ջրի օրական պահանջը կազմում է շուրջ 1.5 լիդր, յուրաքանչյուր անգամ 0.5 լիդր: Երկու շաբաթական հորթերին կարելի է փալ սովորական ջուր (18-20°C)` ըստ ցանկության: Այդ նպարակով ջրով լի փարան դրվում է հորթերի վանդակում, իսկ ջուրը փոխվում ամեն օր: Հորթերի մարսողության խանգարման դեպքում կարելի է կաթին խառնել եռացրած և մինչև 37-39 աստիճան սառեցրած ջուր կամ մեկ անգամվա կաթի չափաբաժնը փոխարինել ջրով, մինչև լուծը կրրվի:

Կյանքի 7-10 օրականից հորթերին սովորեցնում են լավորակ խոր և խրացրած կեր ուրիշություն: Դրանք ամեն օր պետք է փոխվեն: Մսուրում պետք է դրվի նորը, թարմը, քանի որ կերի մսացորդները, հորթերի թքի հետ շաղախված վիճակում, լավագույն միջավայր են մարսողությունը խանգարող մանրէների զարգացման համար:

Հորթերի կերակրման գոյությունը ունեցող սխեմաներով նախադրեսվում է դրանց կաթով կերակրել հիմնականում մինչև 3 ամսական հասակը (90 օր): Ըստ որում կարելի է կերակրել ոչ միայն անարար կաթով, այլև՝ անարար և սերզափած կաթով, կամ էլ՝ անարար կաթով և կաթի փոխարինիչներով:

6

Աղյուսակ

Հորթերին կաթով կերակրելու օրինակելի սխեմաներ (մեկ գլխին օրական, լիդր)

Հորթի հասակը՝ օրերով	Կերակրումը անարար կաթով		Կերակրումը անարար և սերզափած կաթով, սխեմա N 1 և N 2 գ.		Կերակրումը անարար կաթով և անարար կաթի փոխարինիչով	
	սխեմա N 1 ա	սխեմա N 2 բ	կաթ անարար	կաթ սերզափած	կաթ	փոխարինիչ
մինչև 10	4	4	4	-	4	-
11-20	4	4	4	-	-	4
21-30	4	4	4	-	-	4
31-40	4	3	3	2	-	3
41-50	3	3	2	3	-	3
51-60	3	2	1	4	-	3
61-70	2	-	-	4	-	2
71-80	2	-	-	4	-	2
91-90	1.5	-	-	2	-	2
Ըստամենը	275	200	180	190	40	230

Հորթի առաջին կերը մոր խիժն է, որը հորթը սպանում է ծնվելուց 40-60 րոպե հետո: Խիժը համարվում է հորթի համար անփոխարինելի կեր, քանի որ հարուստ է սպիրակուցներով, հանքային նյութերով, վիտամիններով և գլուկոզի հետ միացած հակամարմիններով, որոնք ապահովում են նորածնի իմունիտերը՝ միկրոբային վարակվածության դեմ:

Հորթերին պետք է փալ 4-5 լիդր խիժ՝ օրական 3 անգամ: Համեմատաբար փոքր կենդանի զանգվածի հորթերի կերակրման մեջ անգամվա չափաբաժնը 1.0-1.5 կգ է, խոշոր հորթերին՝ մինչև 1.7 կգ: Սակայն

բարակ շիթերով և լավ մարսվում է: Խիժը և կաթը հորթերին պետք է փալ կրեմափիճանում: Եթե, ինչ-որ պատճառով, խիժը կամ կաթը սառել է, այն պետք է փաքացնել (կաթով լի փարան փեղավորել 40°C ջրի մեջ, քանի որ ավելի բարձր շերմասպիճանի դեպքում կաթը կարող է մակարովել, իսկ խիժում կոչնչանան հակամարմինները):

Ինչպես խիժի, այնպես էլ կաթի առաջին շիթերն անհրաժեշտ է կրեմ առանձին փարայի մեջ և դրանով չկերակրել հորթին, քանի որ պարունակում են մե-

հաճախ կենսորուսանում են միայն մեկ, երբեմն էլ՝ մի քանի ապրանքների վրա:

Մաղակարարման կոռպերափիվներ: Մաղակարարման կոռպերափիվները ֆերմերներին ներդրանքներ են վաճառում: Որոշ դեպքերում այս կոռպերափիվները զբաղվում են միայն մանրածախ և մեծածախ վաճառքով: Այս կոռպերափիվների հիմնական նպատակը ֆերմերների կողմից գնումներ կարարելու գործնականացնեցնելու միավորում է: Ֆերմերների խնայողությունները գոյանում են ցածր գների, բարձրորակ ներդրանքների ու ավելի լավ հարմարեցված սարքավորումների օգտագործման միջոցով: Այս կոռպերափիվների վաճառքի ամենամեծ մասը կազմում են փարբեր գյուղավանդեսական ներդրանքները, թեպետ փնտային փնտեսությանը վերաբերող ապրանքներ նույնական մարդարավորվում են: Մաղակարարման կոռպերափիվների յուրահավորուկ դեսակալ կարելի է համարել սպառողական կոռպերափիվները: Մի շաբաթ կազմում են փարբեր գյուղավանդեսական ներդրանքները, թեպետ փնտային փնտեսությանը վերաբերող ապրանքներ նույնական մարդարավորվում են ցածր գներում և աշակեցնելուն, ֆերմերային վնասական կառավարման խորհրդադրությունների իրենց ծառայությունների ցանկին ավելացնում են նաև համախորների սպառարկումը՝ շուկայահանաման գծով խորհրդադրություններուն և աշակեցնելուն, ֆերմերային վնասական կառավարման խորհրդադրությունների իրենց ծառայությունների որոշում ֆերմերների համար արժեքավոր են՝ արհեստական սերմանավորում, կարելի անալիզ, անսասուների դրամական գործում, ախտահանում և այլն:

Վերամշակող կոռպերափիվներ: Այս կոռպերափիվները վերամշակում կամ փաթեթավորում են գյուղատնտեսական մթերքները: Վերամշակող կոռպերափիվների օրինակներ են կարագի և պանիր արդարությամբ, մրգերի փաթեթավորմամբ և բանջարեղի պահածոյացման գեղագույն ընկերական կոռպերափիվները: Մի շաբաթ կազմում են փաթեթ գյուղավանդեսական ներդրանքները և աշակեցնելուն, ֆերմերային վնասական կառավարման խորհրդադրությունների իրենց ծառայությունների որոշում ֆերմերների համար: Վերամշակող կոռպերափիվների կարգը՝ նոր ալիք՝ նոր սերնդի կոռպերափիվների որոշում խորագիւմ և սպառանքների գումարի մեծ մասը: Վերջին փարիներին զարգանում է կոռպերափիվների նոր ալիք՝ նոր սերնդի կոռպերափիվների, որոնք խորագիւմ մասնագիւմ են արհեստական սերմանավորում, կարելի անալիզ, անսասուների դրամական գործում, ախտահանում և այլն:

Վերամշակող կոռպերափիվների օրինակների սպառանքները համար արժեքավոր են՝ աշակեցնելուն, դժվար կարգավորությունը և դժվար սպառանքների առաջական գործում: Վերամշակող կոռպերափիվների օրինակներ են կարագի և պանիր արդարությամբ, մրգերի փաթեթ գյուղավանդեսական ներդրանքները և աշակեցնելուն, ֆերմերների

5 ՞ ՄԱՍՆԱԳԵՏԻ ԽՈՐՀՈՒՐԴՆԵՐ

ՀՈՐԹԵՐԻ ԿԵՐԱԿՐՈՒՄՆ ՈՒ ԽՆԱՍՔԸ ԿԱԹՆԱՅԻՆ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Այսուակում, որպես օրինակ են բերված մինչև 3 ամսական հորթերին կաթով կերակրելու միքանի սխեմաներ, որոնք կարող են կիրառվել մեր հանրապետության գյուղացիական փնտեսություններում:

Կաթի փոխարինիչով հորթերին կերակրում են 11 օրականից՝ 100-120 գ անարափ կաթի փոշին լուծում են մեկ լիստ եռացրած և 70-80°C-ի հասցված ջրում և դալիս հորթերին՝ 37-39°C ջերմաստիճանում, համաձայն աղյուսակում բերված նորմաների:

Անցեման առաջարկությունը բարեհանձնվում է հայության համար:

Անցեման առաջարկությունը կազմված է 3 ամսվա ընթացքում հորթերը խոփ և խփացրած կեր պեղը է ուղեն ցանկացած չափով։ Կերակրի աղի այդ հասակի հորթերին փալիս են խփացրած կերերի հետ՝ օրական 5-10գ։ Երեք ամսից հետո հորթերին փրկող հիմնական կերերն են՝ խոփը, խփացրած (համակցված) կերը, սիլոսը և արմադապապուղիները։

Կյանքի 4-րդ ամսում հորթերին օրական կերակրում են՝ 1.5 կգ խոփով, համակցված կերով՝ 1.5-1.7 կգ, սիլոսով 2-3 կգ և արմապապուղևորով՝ 1.5 կգ։ Դրանք, միջին հաշվով, կազմում են 3.2 կերի միավոր (2.9-3.5 կերի միավորի դաշտանումներով)։ Յինքերորդ ամսում, համապատասխանաբար՝ 2-3 կգ, 1.3-1.5 կգ, 3-5 և 1.5 կգ, միջին հաշվով, 3.7 կերի միավոր (3.15-4.25 կերի միավոր դաշտանումներով)։ Վեցերորդ ամսում հորթերին օրական քալիս են՝ 3.0-3.5 կգ խոփ, համակցված կեր՝ 1.0-1.2 կգ, սիլոս՝

5-7 կգ և արմադապարուղիներ՝ 1.0 կգ.
Որանք, միջին հաշվով, կազմում են 4.1
կերի միավոր, (3.7-4.5 կերի միավոր տա-
փանումնեռով):

Օդի ջերմաստիճանը հորթանոցում մինչև 3 ամպական հորթերի համար պետք է լինի 16-18°C, իսկ 4-6 ամպականների համար՝ 12-15°C, իսկ օդի խոնավությունը՝ 75%: Դորթանոցում միջանցիկ քամիներ չպետք են: Բարենպաստ եղանակներին 15-20 օրական հորթերին կարելի է հանել զբոսանքի. սկզբում՝ 10-12 դոպեկ՝ այսուհետու հասցնելով այն մինչև 1.5-2.0 մի:

Հորթերի աճեցումը, վերը շարադրված փեխստիայով, կերակրման սխեմաներով և կերաբաներով կազմակերպելու դեպքում, հնարավոր սի ապահովել օրական 550-600 գ քաշաճ՝ կենսական գանգվածը 3 ամսականում հասնելով 75-80%՝ իսկ 6 ամսականում՝ 140-150 կգ-ի։ Կենդանիների աճի այլ մակարդակը համապատասխանում է առաջանցում է կովկասյան գորշ ցեղի սկանդարդով շնափեսված առաջին դասի պահանջմանը, որը 6 ամսականում 140 կգ է և ապահովիմ է լավ զարգացած թթերի աճեցումը։

**Խաչակրության Սիմոնյան
գյուղապետեսական գիտությունների ռոկոտությունը**

ΛΤΥΛΤΞΛΤ

Գիտելիք և փորձ

Արդեն Երկրորդ փարին է, ինչ «Կանաչ արահետ» հասարակական կազմակերպությունը գյուղական համայնքների գարգացման ծրագիր է իրականացնում Արագածոտնի մարզի Ապարանի փարածաշրջանում:

Ծրագրի շրջանակներում Ապարանի փարածաշրջանի արդեն նախօրոք ընդունված 6 գյուղական համայնքներում (Արայի, Ափնագյուղ, Նարթավան, Քոչչակ, Շենավան, Վարդենուր) սկիզբնեցին կանանց խմբեր, որոնք ցանկություն հայդրնեցին և միաժամանակ կարողություն ցուցաբերեցին՝ զբաղվելու առանց թունանյութերի հարապիդի, հավկապես՝ ազնվամորու արտադրությամբ:

Արայի համայնքում սփեղծվել է փորձացուցադրական փնտեսություն, որն ունի մոտ 1150 ք.մ. գրանցօք, որից՝ 1000 ք.մ. գրանցօքի վրա հիմնվել են ազնվամորության վեհականացները և ազնվամորության համակարգով այդինքները, իսկ 150 ք.մ. վրա՝ ազնվամորության բազմաբերք փեսակի այգիները: Փորձացուցադրական փնտեսությունը հնարավորություն փոփոխ գրանցաշրջանի այլ համայնքների ֆերմերներին՝ սպանալու համապատասխան գիրելիքներ: Այս փնտեսությունը նաև եկամուտի առյութը է հանդիսանում Արայի համայնքի կանանց խմբի անդամների համար, ինչպես նաև ծառայութեան ուղարկումը՝ որպես գործական ուսուցման կենտրոն, որպես գրանցաշրջանի մյուս ֆերմերները ևս սպանում են գիրելիք և փորձ:

Ծրագրի 2թշանակներում անց են կացվում 2արունակական ուսուցումներ, որոնց արդյունքում ավելանում են թիրախային 6 համայնքների ավելի քան 40 կին 2ահառուների, ինչպես նաև փարածաշրջանի այլ 2ահագրգիռ Փերմերների գյուղադիտեական գիրտեի իրներու ու հմտությունները:

Բացի գիտելիքներից, բոլոր կին ֆերմերները սպա-
նում են նաև անհրաժեշտ նյութեր՝ օրգանական պա-
րարտանյութեր, սայլակներ, բահեր, փողիսեր, ռեվիխնե-
խողվակներ՝ լարասյունային համակարգով հիմնված
ազլիվամորու այդիների ինսամքի համար: Փորձա-
ցուցադրական դիմումները պահադրվել է նաև
ճամանակական «Յոնոա» մամնիցի միջոց տրամադրու:

Հաջորդիվ նախադեսվում է Արագածոտնի մարզում Վերապարասրատել և նաև 6 մասնագետների, ովքեր հետագայում մարզի բոլոր փարածաշրջաններում կիրականացնեն նպարակային խորհրդադպություն:

માનવ જીવનની પ્રાણી કોઈ વિશે

Սկսվել է պոլարի առաջին զանքը

Արցախում սկսվել է սոյայի արդյունաբերական առաջին ցանքը: "Ռեվֆախիդ" ընկերության սեփականատեր Նորայր Ստեփանյանը նշել է, որ **2012թ.** ընկերությունը փորձնական առաջին ցանքն է կատարել, իսկ 2013-ին անցել արդյունաբերական ցանքի՝ 150 հա: "Մենք ցանել ենք Հայրություն և այլ շրջաններում, որտեղ ցանքատարածքներ ունենք", - հայտարարել է Արեգիանյանը:

Ըսկերությունը պատրաստվում է սոյայից ձեր սարսահարքի համար՝ ինչ ժամանակ էլեկտրական աշխատավայրերում առաջանակա է գործությունը:

ստանալ, իսկ մասցրդները վաճառել:

Հիշեցնեք, որ “Ռեյփինգ” ՍՊԸ-ն արդեն 2 տարի է, ինչ տեղական հումքից Արցախում բուսայուղ է արտադրում: Աշխատանքներն իրականացվում են ԼԳՀ Մարտոնու շրջանի Տաղավարդ գյուղի ձիթհանքում: Ընկերության արտադրանքն հրապարակ է նաև ՀՀ-ում:

ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

ՄԱՐՈՒՐ ՔԱՂԱՔ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔ

ԳԵՂԱՐՔՈՒՆԻՒՅԻ մարզի համայնքներում մայիսի 3-ից ընթանում են աղքահանության, սանիդարական մաքրման, ծառափնյակման, ներհամայնքային նշանակության ճանապարհների բարեկարգման աշխատանքները։ Շաբաթօրյակն իրականացվում է Գեղարքունիւյի մարզպետի 2014 թվականի ապրիլի 28-ի որոշման համաձայն։ Ըստ իրավական փաստաթղթի՝ հանձնարարականի կարգարմանը ներգրավված են համայնքների բնակիչներ, կազմակերպությունների և դժվարացների սուբյեկների ներկայացուցիչներ, մարզային ենթակայության հանրակրթական ուսումնական հաստատությունների մանկավարժական կոլեկտիվներ, բարձրդասարանների աշակերտներ, մարզային ենթակայության առողջապահական ընկերությունների աշխատակիցներ և մարզի փարածքում պետական նշանակության ավտոմոբիլային ճանապարհները սպասարկող կազմակերպություններ։

Համայնքների զգալաւորությունը պահպանվում է առաջարկություններում:

Համայնքների զգալի մասում շաբաթօրյակն ավարտվել է: Իրականացվել են դպրոցների, բուժիչիմարկների, մանկապարտեզների փարածքների, համայնքային նշանակության ճանապարհների, մայթեզրերի մաքրման աշխարհանքներ: Սարգունու, Վարդենիսի, Գավառի փարածքներում, համայնքների բնակչության մասնակցությամբ մարդ-

Քել են գեղեցրերն ու առուները, բարեկարգվել խոփածածկույթները, մայթեզրերը, որոշ փարածքներում նաև՝ անփառապար հարվածները։ Մեծ Մասրիկ համայնքում բնակիչների մասնակցությամբ մաքրվել է նաև համայնքի գերեզմանոցը։ Գավառ, Վարդենիս, Մարգունի, Սևան, ճամբարակ՝ քաղաքային, Գանձակ, Վարդենիկ, Կախակն, Նորափուս, Զորագյուղ, Վարսեր, Լճաշեն, Զովաբեր և մի քանի այլ գյուղական համայնքներում՝ իրականացվել են ծառափնյան, իսկ մնացած համայնքներում ծառաթփերի փնյաման աշխափանքներ, որոնց ապահովումը դրված է մարզպետարանի աշխափակազմի գյուղափնյառաջնորդության և բնապահպանության վարչության վրա։ Մարզպետ Ռ. Գրիգորյանի որոշմամբ, մարզպետարանի սպորտաժանումների աշխափակիցներն ամրացված են համայնքներին և վերահսկում են շաբաթօրյակների ընթացքը։

Որոշման համաձայն, մարզի բոլոր համայնք-ներում սանիդնարական աշխատանքների կարգա-ման հսկողությունը վերապահված է մարզպետի տեղակալ Ա. Դավիթյանին և աշխատակազմի ղե-սամար Ս. Խորացուանին:

Ըստ Նախագիծի՝ մարզի համայնքներում շաբաթօրիակներու ավարտվել են մայիսի 10-ին:

ՎՏԱՆԳՆԵՐԻՑ ԽՈՒՍԿՓԵԼԸ ՀՆԱՐԿՎՈՐ Է ՀԱՄԱՐՈՒՄ

ՍԵՐԵՏԵՒ ԻՉԽԱՆԱ ԱՎԱԼԱՆՅԱՆԻ 8 ԻՎ ԱՅԳԻՆ, ԻՆՏ-
ԱՅԵՍ ԻՆՔՆ Է ԱՍՈՒՄ, ԳՎԻՆՎՈՒՄ Է ԶՐԱՅԻՆ ԽԱՑՄԵՐՈՒ-
ԿՈՒՄ. ՄԻ ԿՈՂՄԻԾ՝ ԱՐԱՔԱԾ, ՄՅՈՒՍ ԿՈՂՄԵՐԻԾ՝ ՍԵՐԵՏՈՒ
ԳԵՎԻՆ ՈՒ ԼԻճը /ՃԱՄԲ/ ԲՆԱԿԱՆ ՊԱՉՎՐԱԿԱՆԻԾ ՄԻ-
ԶՈԳՆԵՐ ԵՆ՝ ԱՅԳԻՆ ԳՐՎԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻԾ ՊԱՉՎՐԱ-
ԿԵԼՈՒ ԻԱՄԱՐ: ՅԵՆց ԱՅՍ ՊԱՎԲՆԱՀՈՎ Է, ՈՐ ՄԱՐՎ
ԱՄԱՎԱ ԳՐՎԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻԾ ԱՅՆ ԳՐԵԺԵ ՀԻ ՎՈՒ-
ԺԵԼ: «ԾԻՐԱՆԵՆԻՆԵՐԸ ՎՆԱՍՎԵԼ ԵՆ 10-15%-ՆՎ, ԲԱյց
ՈՐՈՉ ՄԻԶՈԳԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ԱՐԴյՈՒՆՔՈՒՄ ԻՆԱՐԱՎՈՐ
ԿԼԻՆԻ ԿՐԵԱՎԵԼ ԱՅդ ԹԻՎԸ», - ԱՍՈՒՄ Է ԻՉԽԱՆՆ: ՆԱ
ԿԱՐԾՈՒՄ Է, ՈՐ ՕԹԵՐԱԿՈՒԹՅԱԲԱՆՆԵՐԻ ՆԱԽԱ-
ԳԳՈՒՉԱԳՈՒՄՆԵՐԻ ԴԵՎՐՈՒՄ ԳՐՎԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆ
ԱՊԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ԻՆԱՐԱՎՈՐ Է ԸՆԴԱՄԵՆԸ ՄԵԴՄԵԼ.
ԾԽԱԿԱՐԵԼՎ և ՄԻԱՅՆ ՎԿԱՆԳԻ ՕՐԵՐԻՆ ՈՌՈԳԵԼՈՒ
ՄԻԶՈԳՆՎ ԻՆԱՐԱՎՈՐ ՏՅ ԳՐՎԱԿԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻԾ ԽՈՒ-
ՍԱՎԻԵԼ: «ՄԱՆԱՎԱՆԴ ԳԼՈԲԱԼ ՎԱՔԱԳՄԱՆ ՊԱյ-
ՄԱՆՆԵՐՈՒՄ Գյուղավնտեսության ռիսկայնությունն
ԱՎԵԼԻ Է ԱՃՈՒՄ: Ոչ ՄԻԱՅՆ ԳՐՎԱԿԱՐՈՒԹՅԱՆԸ, Այլև
ԵՐԱՉՎԻՆ ԴԻՄԱԳՐԱՎԵԼՈՒ ԱՄԵՆԱԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՎ ՄԻ-
ԶՈԳՆ՝ ԱԳՐՈՎԻԵԽՆԻԿԱԿԱՆ ԲՈԼՈՐ ԿԱՆՈՆՆԵՐԻ ՊԱհ-
ԱՎԱՆՈՒՄ Է», - ՆՉՈՒՄ Է ՓԵՐՄԵՐԸ: Ըստ ՆՐԱ՝ ԴԵռևս
ԱՉՆԱՆՆ Այգեր բոլոր ծառերի փակ բաժակափոր
Է ԱՐԵԼ, ԾԱՌԵՐԻ ԲՆԵՐԸ ՍԱՋԻՎԱԿԵցրել, Այգին ՈՌՈ-
ԳԵԼ, ՈՐԱԵԱԳԻ ԾԱՌԵՐԸ ԻՆԱՐԱՎՈՐԻՆՍ ՈՒ ԾԱՊ-
ԼԵՆ: ԻՉԽԱՆՆ ԿԱՐԱՆՈՐՈՒՄ Է ՆԱև ՎԵՐԵԿԱՎԱԿԱՆ
ԱՉԱԿԳՈՒԹՅՈՒՆԸ. «ԻՆչ ՎԱՐԵՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԲԺԻՇԿ,
ԹԵՇ Այգեպան, հող ՄՉԱԿԵԼԸ պէտք է ՍՎՈՐԵԼ»: Այս
ԱՌՈՒՄԻՎ ԻՉԽԱՆՆ ԳԼԱԿԱՎՈՒՄ Է «ԱԳՐՈՐԲԱՆԵ-
ՍԻ և Գյուղի զարգացման հիմնադրամի» (CARD),
ԻՆՉԱՅԵՍ ՆԱև ՍՅՈՒՆԻՔԻ Գյուղավնտեսության
ԱՉԱԿԳՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐզային ԿԵՆՎՐՈՒՆԻ ԴԵՐԸ, ՈՎՔԵՐ,
ԽՈՐՀԵՐԱՎՈՒԹՅԱՆ, ՎԵՐԵԿԱՎԱԿԱՆ ԱՉԱԿԳՈՒԹ-
ՅԱՆ, ՆՈՐ ՎԵԽՆԱՆՈՂԳԻԱՆՆԵՐԻ ՆԵՐԴՐՄԱՆ ՄԻԶՈԳՆՎ,
ԱՉԱԿԳՈՒՄ ԵՆ ՖԵՐՄԵՐՆԵՐԻՆ՝ ՄԵԴՄԵԼՈՒ ԳՐՎԱԿԱ-
ՐՈՒԹՅՈՒՆԻԾ ՎՈՒԺՎԱԾ ԱՅԳԻՆԵՐԻ ՎՆԱՍԸ և ԵԿՈՂ ՎԱՐ-
ՎԱ ԲԵՐՔԻ ԵՐԱՉԽՄՔԻՆԵՐ ԱՊԱՀՈՎԵԼՈՒ ԻԱՄԱՐ:
ՆՐԱ ԿԱՐԾԽՔԸ ԱՆԻՄԱՍՎ Է ԲՆԱԿԱՆ ԱղԵԿԻՆԵ-
ՐԻ ԴԵՎՐՈՒՄ ԿԱՊԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆԻԾ ԱՉԱԿԳՈՒԹՅՈՒՆ
ԱԿՆԿԱԼԵԼ, ԱՍԵԼՈՎ, ԹԵՇ Այգին 80%-ՆՎ ՎՆԱՍՎԵ-
ԼՈՒ ԴԵՎՐՈՒՄ, ՈՐՔԱՆ ԱԲԻԳԻ ՎՈԽԻԿԱՎՈՒՏԵՆ, ՈՐ ՎԵ-
ՐԱԿԱՆԱԳԻ ՎՆԱՍԸ: «ԵՐԲ ՄԻՔԱԾՈՒՄ ԵԱ, ԹԵՇ ԻՆՉ-ՈՐ
ՄԵԿԸ ՋԵՎ ԱԲԻԳԻ օԳՆԻ, ՆՄԱՆՎՈՒՄ ԵԱ ԴՐԱԸ ՀԱՎՈՐ-
ՎԱԾ ԱՉԱԿԵՐԾԻ, ՈՎ ԻՆՎԱՐ ԴՆՈՒՄ Է ԻՆՉԵԼՈՒ ՎՐԱ:
ԴՐԱՆՈՎ ԳՈՐԾԻՆ ՃԵԱ օԳՆԻ. ՆԱ, ՈՎ Գյուղավնտե-
սությամբ է զբաղվում, ԱԲԻԳԻ ՊԱՎՐԱՍՎ ՀԻՆԻ ՌԻՍ-
ԿԵՐՐ ՌԻՄԱԳՐԱՎԵԼՈՒՆ», - ԻԱՄՈԳՎԱԾ Է ԻՉԽԱՆՆ:

ՍԵՐԻԵ ԹԻՎԱԿԱՐՈՒՅՆԱՐ, ԽԱՆՈՎՔԱՅԻ ՀՐԱՄԱՆ

Սեղմեցի Փերմեր Ալիկ Հովհաննիսյանը նշում է, որ ցրտահարության պատճառով իր դնդանական մով 30 հազար ԱՄՆ դոլարի վճառ է կրել, այգու 1100 ծիրանենին ցրտահարվել է: «Ցրտահարության մասին օթերևութաբանների և գյուղավանդեսության նախարարության գգուշացումները լսե-

ମଧ୍ୟପାତ୍ର

ՆՈՐ ԲՈՒԱՎԵՍՏԵԱՎԿ

Իր կենսաբազմազանությամբ աշխարհին հայփ-Նի Բրազիլիայի Բայա Նահանգում վերջերս նոր բու-սակեսակ է հայտնաբերվել: Լուրին ուրախալի է, քա-նի որ ամենուր գրում են այս կամ այն բուսակեսակի անհետանալու մասին: Նուրբ, 2-3սմ բարձրությամբ բույսը՝ մեղմ կանաչավուն-սպիրակ ծաղիկներով, որոնց թերթիկներն իրենց եզրերին ունեն բաց կար-միր գունավորում, հայտնաբերվել է սիրող-բուսա-բան Ալեքս Պոպովկինի պարտեզում: Բույսը հայփ-Նաբերել է փանջ փարբեր գործեր կապարող ժողեւ Կառլոս Սենտեզ Սանթոս վարագեղոց: Ծաղիկը վե-րաբնկվել է, նկարահանվել և փեղադրվել է համա-ցանցում փարածման և ճանաչման համար:

Արծագանքեցին բազմաթիվ մասնագելուներ Ռափերսի համալսարանից, Բայայի Ֆեյրա-դի-Սանտանա համալսարանից և, նույնիսկ, ԱՄՆ Արևմտյան Կարոլինայի համալսարանից. Նրանց օգնությամբ հնարավոր եղավ ճանաչել ընդունիքն ու ցեղը, որին պատկանում է նոր բուսաբանակը: Ռափերսի համալսարանից *Ltésia Upton*-ի գլխավորությամբ, որ *Loganiaceae* ընդունիքի բույսերի լավ գիտակ է, Նրանք բացահայտեցին ոչ միայն ընդունիքն, այլև ցեղո՝ *Spigelia:*

Հաջորդ փարի այգում ևս մի քանի բույս հայտնվեց, իսկ հետո՝ դարձյալ, չնայած այգում դրանց բազմացմամբ ոչ ոք չէր զբաղվում: Չորային փարիներին դրանք անհետպանում էին, հետո՝ անձրևների հետ, նորից հայտնվում: Պարզվեց, որ դրանք բազմանում են բուսական աշխարհում քիչ փարածված եղանակով, որը կոչվում է գեռկարպիա: Բույսի արդեն հասուն դարձած պլոտիները կախվում են մինչև գետին և թաղումներնում սերմային պարկումները: Գյուղական փետական մշակաբույսերից այդ եղանակով է բազմանում գետինանուշը:

Դրա շնորհիվ ձևավորվեց բույսի լրիվ անվանումը՝ *Spigelia genuflexa* (*genuflexa*՝ ճարպիկ ծաղիկ):

ՄԱՅԻՍԻ ՏՈՒԵՐ

Հաղթանակի և խաղաղության օրվա առիթով, մայիսի 9-ին ՀՀ Վայոց ձորի մարզի Արփի համայնքում դեղի ունեցավ գոնական միջոցառում, որին մասնակցում էին ՀՀ Վայոց ձորի մարզպետ Էդգար Ղազարյանը, գեներալ-մայոր Անդրանիկ Մակարյանը, ՀՀ Ազգային անվտանգության ծառայության Վայոց ձորի մարզային վարչության պետ Գագիկ Առաքելյանը, Արփի համայնքի ղեկավար Գրիգոր Գրիգորյանը, մարզպետարանի պատասխանատու աշխատակիցներ, ոստիկանության և բանակի բարձրասպինան սպաներ, Հայրենական ՄԵծ պատերազմի վետերաններ, Արցախյան Հերոսամարտի ազատամարտիկներ, Արփի համայնքի բնակիչներ, իյուրեր: Նախըան միջոցառման մեկնարկը, իյուրերը շրջայց կատարեցին Խորհրդային Միության Հերոս Վահիկ Լևոնյանի անվան դպրոցի փառքի սրահում, ծանոթացան Վահիկ Լևոնյանի հերոսական ուղին և սխրանքները ներկայացնող գուցանմուշներին:

Այնուհետք Յերսի հուշարձանի մոտ գեղի ունեցավ փոնական միջոցառում, որից հետո՝ Նրա անվան վլոյելով հուշամրցաշարի հայտողների պարզևադրման, առաջնության փոխանցիկ գավաթի և մեդալների հանձնման հանդիսավոր արարողությունը: Կահիկ Լևոնյանի հարազարդների կողմից շնորհակալագրեր հանձնվեցին միջոցառման կազմակերպիչներին և աշակիցներին:

Ա. Շահնազարյան

ՀԵՏԱԳՐ-ՔԻՐ, ՕԳՏԱԿԱՐ ԵՎ ԶՍՐՈՄԱՆԱԿԻ

Ավելուկի հայկական դպրանուներն են՝ շեփ, թռթշիկ, վուլուկ, վիլուկ:
Մարդկանքիների ընդանիքին պատկանող բազմամյա խոտաբույս է՝ 20-60 սմ բարձրությամբ, խիստ ճյուղավորված ցողունով և հզոր արմագային համակարգով:

Տերևների ձևի շնորհիվ բույսը սպացել է լատինական «ռումեք» անվանումը, որը նշանակում է նիզակ: Տարածված է ամենուրեք՝ որպես մարգագետնային մոլախոր: Ծաղկում է հունիս-հուլիս ամիսներին:

Որպես մնունի՝ օգտագործում է վաղ ժամանակներից: Այն շար դյուրամարս ու փելիք է: Լայնութեան օգտագործում են երիտասարդ չորացրած դերևակներից և կոյթուններից պատրաստված աղցաններն ու ճաշադեսակները, որոնք բարենպաստ աղեցություն են թողնում սպամուքասադիքային համակարգի գործունեության վրա:

Բուժման նպատակով օգտագործում են ավելուկի դերևակները, սերմերը, կոնդարմափը՝ արմագներով, որոնք հավաքում են վաղ գարնանը կամ օգոստոս-սեպտեմբեր ամիսներին, չորացնում սպավերում: Կարելի է պահել նույնիսկ 3 փարի:

Արմագի փոքր չափաբաժինն անգամ բուժում է մի շարք հիվանդություններ: Ըստ Ավիշտենայի, «ավելուկի արմագների գինով եփուկը՝ թրջոցների ձևով, օգտակար է որքին և քոսի, իսկ ողողումների ձևով՝ աղամացավի դեպքում»:

Ամիրդովլաթ Ամասիացին գինում էր, որ բույսն օժիված է կազդուրող հափկությամբ: Կոնդարմափը՝ եփուկի ձևով, արտաքին օգտագործման դեպքում նպաստում է գեղախնդիրի, իսկ դերևակները՝ պակաման ելունի բորբոքման բուժմանը: Սերմերի պատրաստուկները դադարեցնում են արտաքին ցավը, փսխումը և

ԱՎԵԼՈՒԿ

այլողի զգացումը: Մանրացրած կոնդարմափի եփուկը՝ քացախով, օգտակար է թրմաքոսի, որքինի և բորի դեպքում: Ըստ բժշկականի, դերևակների պատրաստուկով կարելի է բուժել լնդերի բորբոքումն ու դեղնախովը:

Ավանջի ցավերի վերացման ու բորբոքումների բուժման օգնում է ավելուկի արմագի փոշին, վարդի յուղի ու ձվի դեղնուցի խառնուրդը, որը պատրույգի ձևով դնում են ականջի մեջ:

Ավելուկի արմագներից պատրաստված եփուկը ժողովրդվում է փորլուծության, դիգեստերիայի, սպամոքսի հիվանդության, սպամոքսի հիվանդության, մեջ օգտագործվում է փորլուծության, դիգեստերիայի, սպամոքսի հիվանդության, մաշկային ալերգիկ ախտահարումների, ինչպես նաև՝ թոքային, արգանդային և թութքային արյունահոսությունների ժամանակ: Ավելուկի դերևակների թուրմը պարբերաբար ընդունում են սովորույթ դարձած փորկապության դեպքում:

Թարմ դերևակները դնում են վերեքրի, քերծվածքների, մաշկային խոցերի վրա:

Գիրական բժշկության մեջ ավելուկի արմագների եփուկն առաջարկվում է կոլիփերի, էնքերուկոլիփերի և թութքի ժամանակ՝ որպես կապող, ամրացնող միջոց:

Եփուկի պատրաստում. 2գ մանրացրած և չորացրած արմագները 30 րոպե թրմել ջրաբաղնիքի վրա՝ 200մլ եռացրած գոլ ջրում: Սենյակային ջերմաստիճանում 10 րոպե սառեցնելուց հետո քամել և ավելացնել եռացրած ջուր /1 բաժակ/: Պահել սառնարանում 2 օրից ոչ ավելի: Խմել 1/3 բաժակ, օրը 3 անգամ, ուկելուց 30 րոպե առաջ:

Չիշեցնենք, որ ավելուկի դերևակների, արմագների և սերմերի պատրաստուկները հակացուցված են երիկամային հիվանդությունների, հափկապե՞մ միզաքարային հիվանդության ժամանակ:

ԱԳԱՎԱ ԿԱՄ ՊԵՐՃԱԾԱՂԻԿ

Ագավան պարկանում է նարգիզագգիների ընդանիքին, գոյություն ունի դրա ավելի քան 400 տեսակ: Յայրենիքը Յարավային Ամերիկան է, առավել պարագանական է Մեքսիկայում:

Ագավան առանց ցողունիք, բարձր և փոփոխական գույք է: Տերևները դասավորված են վարդակածն: Բույսի տերևների երկարությունը կարող է հասնել 30 սմ-ից մինչև 3 մետրի: Իր գոյության ընթացքում ծաղկում է մեկ անգամ, որից հետո, սովորաբար, չորանում է: Բույսը տարբեր վայրերում ծաղկում է տարբեր տարիքում: Մեքսիկայում այն ծաղկում է 11-12, Կովկասում՝ 25-30, իսկ բարեխան գրտու պայմաններում՝ 75-100 տարում: Շաղկակիրը կարող է հասնել մինչև 12 մ, որի վրա կարող են լինել 4000 և ավելի ծաղիկներ: Ագավաները բաժանվում են երկու խմբի, որոնցից մեկը կոչվում է «Մեգեյա», որից ստացվում է օշարակ և սպիրտ, իսկ մյուսը՝ «Խենեկեն», որը մանրաթելի հումք է: Շատ ագավաների տեսակների տերևներից պատրաստում են պարաներ, ձոպաններ և այլ կոպիտ հյուսվածքներ, դրանց ավելցուներից արտադրում են թուղթը: Տերևի փափուկ մասերից օճառ են ստանում: Բույսի չորացրած տերևներն օգտագործում են որպես շինանյութ, իսկ ամբողջ բույսով՝ ցանկապատ:

Մինչև ծաղկելը, մուգ կանաչ նաև այլ ագավաների շաքարային հյութից պատրաստում են պովկե ալկոհոլային խմիչքը, իսկ ագավայի վարդակից արտադրում են ավելի ուժեղ ալկոհոլային խմիչքներ՝ թեքիլան և մեսկալը: Միայն երկնագոյն ագավան է օգտագործվում թեքիլա ստանալու համար: Որոշ ագավաների արմատներ գործածում են թժկության մեջ: Ագավաները բազմանում են սերմերով, արմատածիլերով և բողոք սոխուկներով: Այս բույսը Յայաստանում օգտագործվում է քաղաքի կանաչապատ գործներում գորգային ծևալորումների համար: Ձմռանը սենյակի ջերմաստիճանը չափությունը է ցածր լինի 18, իսկ ամռան՝ 23 աստիճանից: Բույսը չափությունը է առատորեն շրեթ, հատկապես՝ ձմռանը: Խոնավության ավելցուներից տերևներն ու արմատը կարող են նեխել: Ագավայի համար սենյակում ամենալավ տեղը համարվում է հարավային և արևմտյան կողմերը, այն շերմասեր բույս է և չի վախենում արևի ուղիղ ձառագայթությանը:

ՃԱՐՈՒԱԿՎՈՒՄ Է

«ԱԳՐՈԼՐԱՏՈՒ» թերթի և «ԱԳՐՈԳԻՏՈՒԹ-ՅՈՒՆ» ամսագրի
2014թ. բաժանորդագրությունը

«ԱԳՐՈԼՐԱՏՈՒ» թերթ

1 առարկա գինը՝	3960 դրամ
6 առարկա գինը՝	1980 դրամ
1 խումարինը՝	120 դրամ

«ԱԳՐՈԳԻՏՈՒԹՅՈՒՆ» ամսագիր

1 առարկա գինը՝	8100 դրամ
6 առարկա գինը՝	4050 դրամ
1 խումարինը՝	1350 դրամ

Ժամանակագրություն իրավամասնություն

Գյուղատնտեսագործության առաջնային նորմատիվները՝ նորմատիվները, «Հայաստան», «Հայմամուր», «Դրես-Արտաշ» կողմանից բարեկարգությունները:

ԱԳՐՈԼՐԱՏՈՒ AGRONEWS

Հասցեն՝ Երևան, Մամիկոնյան 39ա, հեռ.՝ 23-21-02, ֆաք.՝ 23-03-80
E-mail: asrc@cln.am կայք <http://www.asrc.am>

ՀԱՄԱՍԴԻՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԻ
ՀՀ Գյուղատնտեսության նախարարություն
«Գյուղատնտեսության աջակցության հանրապետական կենտրոն» ՓԲԸ
Տնօրեն՝ ԱՐԹՈՒՐ ԱՎԱԳՅԱՆ
Համարի պատասխանատու՝ Լիաննա Շախնազարյան

Տպաքանակ՝ 1100
2 տպագրական մամուլ
գրանցման թիվ՝ 01 Մ000226
դրամից՝ 69105
պատվեր թիվ՝ 54
ստորագրված է տպագրության 14.05.2014 թ.
տպագրված է ԳԱՀԿ տպարանում,
Երևան, Մամիկոնյան 39ա